

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia —

N. Pan najwyższym swoim listem gabinetowym z d. 24. z. m. do Zastępcy W. Ochmistrza Hr. Czernin wydanym, raczył w miejsce c. k. Ministra skarbu i Prezydenta Kamery nadwornej Hr. Nadasdy, mianowanego c. k. Ministrem stanu i konferencyi z pełnieniem służby w radzie stanu, mianować Swoim Prezydentem Kamery nadwornej Hr. Klebelsberg, Prezydenta c. k. rządu Austrii niższej.

Hr. Klebelsberg złożył w d. 28. z. m. w swoim nowym charakterze przysięgę w ręce Cesarza Jmci i został potem przez Hr. Czernin ze zwyczajną okazałością do c. k. Kamery powszechnej wprowadzony i także wszystkim urzędnikom jako naczelnik przedstawiony.

N. Pan najwyższem Swojém postanowieniem z d. 12. z. m. raczył najłaskawiej Antoniemu Gloisner, Radzcy sądu szlacheckiego Lwowskiego, dać miejsce Radzcy sądu appellacyjnego Lwowskiego, opróżnione przez śmierć Stefana Kulczyckiego.

N. Pan raczył pod d. 24. Paźdz. nadać ekseksturę dyplomowi Jana Jerzego Schwarz, Konsula Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej w Wiedniu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 1. Grudnia. —

Onegdajszy dzień stanowić będzie pamiętną epokę; w dniu tym w Warszawie rozpoczęto ważną rewolucyję. Nim wszelkie szczegóły dokładnie będą wiadome, umieszczamy celniejsze wypadki. Od rana panowała spokojność; nagle o godzinie 7mej wieczorem rozniosła się wieść, że trzy pułki gwardyi konnej rossyjskiej rozpoczęły walkę z młodzieżą szkoły podchorążych i kilką kompanijami wyborowemi pułków piechoty polskiej. Walka była krwawą, żołnierze nasi i młodzież odznaczyła się nieustraszoną odwagą, z obu stron poległo nie mało. Pułki jazdy rossyjskiej cofnęły się. Oddział Polaków pośpieszył do Belwederu, lecz już w swém mieszkaniu nie znajdował się

W. Xiążę Cesarzewicz, na którego życie targnąć się nikt nie miał zamiaru. W téjże chwili uderzono w bębny i wszystko wojsko stojące w Warszawie stanęło pod bronią; nie podobna uwierzyć, że w ciągu kilku minut większa część mieszkańców stolicy już okazała się w chęci połączenia się z wojskiem, do czego przyczyniła się młodzież uniwersytecka. Już o godzinie 8mej wyłamano bramy arsenału i kilkadziesiąt tysięcy rozmaitej broni rozdano mieszkańcom. Aż do świtu trwały utarczki. Pułk wołyński ze znaczną częścią pułku grenadyerów gwardyi polskiej, pod dowództwem Jenerała Zymirskiego stanęły na wielkim placu broni za Muranowem. Pułk gwardyi Litewskiej po niejakić walce cofnął się. Pułk strzelców konnej gwardyi polskiej pod dowództwem Jenerała Kurnatowskiego, w części nie należał do walki. Ile dotąd wiadomo, w czasie téjż nocy polegli, w Belwederze: Jenerałowie Zandr i Fencz, tudzież Vice-Prezydent Lubowiedzki. Przy pałacu Namiestnikowskim utracili życie Jenerał Hauke i Pułkownik Męciszewski. Jenerał Blumer przeszyty kilkunastu kulami. Jenerał Stanisław Potocki śmiertelnie raniony (już umarł). Żałowany jest powszechnie zany Jenerał Nowicki, do którego strzelono w niemianiu, że jest kim innym. Jenerałowie Redel i Bontan aresztowani, Jenerałowie Esakow i Engelmann poddali się. Jenerał Trębicki zaraz w początku został zabity.

W imieniu Mikołaja I., Cesarza Rosyji, Króla Polskiego, rada administracyjna zważywszy nagłość obecnych okoliczności, postanowiła wezwać, jakoż niniejszém wzywa do zasiadania w gronie swojém i wspólnego z nią działania: Xięcia Adama Czartoryskiego, Senatora Wojewodę; Xięcia Michała Radziwiłła, Senatora Wojewodę; Michała Kochanowskiego, Senatora Kasztelana, Ludwika Hrabie Paca, Senatora Kasztelana Juliana Ursyna Niemcewicza, Sekretarza Senatu; Jenerała Józefa Chłopickiego. — Działo się w Warszawie d. 30. Listopada 1830 r. — Minister Stanu prezyd. (podpisano) Sobolewski; Minister Przych. i Skarbu: (podp.) X. Lubecki; Za Radcę Sekr. Stanu, Radca Stanu nadzwycz.: (podp.) J. Tymowski.

Dowództwo wojskowe w stolicy objął Jenerał

Chłopicki, a dowództwo gwardyi narodowej Hrabia Lubieński.

Wczoraj przez cały dzień zaczęto urządzać gwardyje narodowe. — Sklepy kupieckie były zamknięte. Ile dotąd wiadomo pulki rossyjskie zachowały się spokojnie. Pulki polskie piechoty i jazdy stojące po województwach, śpiesznie dążą do stolicy. —

Gazety warszawskie z dnia 25. z. m. donoszą: Zeszłego tygodnia członkowie banku z radcami banku wzięli pod rozwagę przedmiot powiększenia stopy procentowej z 5 na 6 od sta przy pożyczaniu na papiery publiczne i przy eskontowaniu wexłów. Chociaż w tej mierze dotąd nie zapadła uchwała, wszelako w terażniejszej chwili, kiedy papiery publiczne znacznie spadły, przemawiają powody za tēm podniesieniem stopy procentowej tak bardzo, iż potrzeba przypuścić, że z początkiem Grudnia stopa procentowa sześć od sta, która dopiero przed sześcioma miesiącami została znizona, znowu będzie zaprowadzona. Okoliczność ta może zwrócić uwagę tych osób i innych i instytucyj, które stoją w związku handlowym z bankiem, aby jeszcze wcześniej mogli swoje interesa uporządkować.

Hiszpanija.

Gazette de Madrid donosi, iż Król hiszpański, gdy Hrabia Ofalia Królowi Francuzów oddał swoje listy wierzytelne jako Posel hiszpański na Dworze francuzkim, dał w d. 5. z. m. francuzkiemu Posłowi P. Grouchy, prywatne posłuchanie.

Strażnicy nadbrzeżni algierscy schwyłali na statku płynącym pod flagą marokańską, sławnego rewolucyonistę Don Juan Rumi, głównego ajenta junty gibraltarskiej.

Wielka Brytania i Irlandyja.

W d. 17. Listopada były wielkie pokoje w St. James, na których znajdował się Xiążę Oranii, Arcybiskup Katerburyjski, Ministrowie Stanu, Posłowie zagraniczni i wielka liczba urzędników wojskowych i cywilnych.

Wszyscy prawie urzędnicy Dworu królewskiego wraz z Ministrami podali swoje uwolnienie, między którymi znajduje się Lord Howe, Szambelan Królowej.

Podług listy nominacyjnej nowego Ministeryjum z d. 20. Listopada z południa, takowe ma być złożone z osób następujących:

Lord Grey, pierwszy Lord skarbu; P. Brougham, Lord Kanclerz; Lord Palmerston, Sekretarz Stanu spraw zewnętrznych; Lord Melbourne, spraw wewnętrznych; Lord Goderich, wy-

działu os-d; Margr. Lansdown, Prezydent rady Ministrów; Lord Althorp, Kanclerz Izby skarbowej; Lord Durham, Lord tajnej pieczęci; Sir James Graham, pierwszy Lord admiralicyi; P. K. Grant, Prezydent biura spraw wschodnio-indyjskich; Duncannon, Sekretarz wojny; Lord Auckland, Prezydent biura handlowego (i Pan Wynne jest na ten urząd wymieniony); P. Tompson, Wice-Prezydent; Sir Parnell, Mistrz mennicy; Lord Holland, Kanclerz Xięstwa Lankesterskiego; Lord Hill, naczelny Wódz wojska lądowego; Xiążę Devonshire, Lord Podkomorzy; Xiążę Richmond, Jenerał artyleryi; Pan Denmann, Jeneralny Adwokat; P. Bickerteth, Jeneralny Sollicitor; P. Robert Grant, Sędzia Adwokat; P. Spring Rice, Sekretarz skarbu; Margr. Anglesea, Lord Namiestnik Irlandyi; Lord Plunkett, Lord Kanclerz, P. Stanley, Sekretarz Irlandzki.

Podług doniesień z Londynu spodziewano się ogłoszenia nominacyi nowego Ministeryjum w d. 22. Listopada wieczorem w Gazecie nadwornej. Powyższa lista ma być rzetelną, wyjąwszy niektóre odmiany.

Courrier z d. 22. z. m. donosi: Następujący Członkowie tworzyć będą nowe kolegijum admiralicyi: Sir James Graham, pierwszy Lord admiralicyi; Kontr-Admirałowie: Sir H. Hardy i Sir Dundas; Kapitan Pechel i Kapitan Barrington; pierwszym Sekretarzem będzie P. Elliot w miejscu P. Croker. Mówią nakoniec, że P. John Russel lub Sir Robert Grant będą do Ministeryjum wojny powołani; przeciwnie zaś powszechnie mówią, że JWysokość zastąpi Pa. Calcraft jako pierwszy Płatnik jeneraly; donosimy o tēm jako wieści powszechnie rozszerzonej.

Członkowie ostatniego Ministeryjum oddali w d. 22. Listopada Królowi swoje uniżoność dla złożenia swoich pieczęci urzędowych. Król Jmć przyjął łaskawie Ministrów. P. Brougham, podług artykułu w *Times*, ma być wyniesiony do godności Barona Brougham Vaux.

Słychać (mówi *Courrier*), że P. Wood przeznaczony na prywatnego Sekretarza Hrabia Grey.

Przeszło stu Członkowie rady gminnej wezwano Lorda Majora na pismie, iżby zwołał wspomnianą radę, dla naradzenia się, czyliby nie było przyzwolitą prosić Króla, aby przeznaczył dzień dla odwiedzenia swoich wiernych obywateli Londyńskich w Guildhall. Pochlebiają sobie, że Król przyjmie to zaproszenie.

Kompanija wschodnio-indyjska oddała jedez pułk wojsk swoich pod rozporządzenie rządu, który przyjął to i zawiadomił dowódcę, aby był w gotowości do wyruszenia do prowincyi wzburzonych.

Po powrocie PP. Cartwright i Bresson z Bruzelli, Xiążę Wellington i Hr. Aberdeen mieli narady w d. 13. z Posłami wielkich Mocarstw i Posłem Holenderskim, dotyczące się interesów belgijskich, które do godz. 2. w nocy trwały.

W d. 17. Listopada odprawiono znowu narady w biurze spraw zewnętrznych względem spraw Niderlandzkich, które tylko godzinę trwały. Znajdowali się Posłowie Francyi, Austrii i Rosyi, Ambassadorowie Pruss i Holandyi, tudzież Xiążę Wellington wraz z Hr. Aberdeen.

Journal des Debats i wiele innych Gazet paryzkich z d. 21. z. m. umieszczają następującą wiadomość z Londynu z d. 18. List. *Courrier* Angielski, odebrany przez nadzwyczajną sposobność, donosi, iż Lord Grey w rozmowie z Królem położył trzy warunki, które uważa jako zasadę każdej administracji, której byłby naczelnikiem; żąda mianowicie najściślejszej oszczędności we wszystkich wydatkach publicznych, uniarkowanej reformy Parlamentu, i uznania zasady niemieszania się w sprawy innych Mocarstw. Król jak mówią, przystał na warunki zacnego Lorda.

Francya.

• Monitor z d. 24. Listopada zwiera król. postanowienie, podług którego wszystkie publiczne biblioteki paryskie powinny być codziennie, wyjąwszy dni uroczyste od 10tej do 3ciej godz. otwarte.

Inne królewskie postanowienie upoważnia Ministra spraw wewnętrznych użyć na wsparcie klas potrzebnych departamentu, miliona, z pięciu milionów franków, które ustawą z d. 8. Września na publiczne roboty przeznaczone zostały.

Postanowienie król. znosi prepisy dotyczące się płacy i kosztów instalacji francuzkich Kardynałów. Płaca, którą Kardynałowie rezydujący na teraz we Francyi pobierają, nie będzie onym od d. 1. Stycznia 1831 więcej wyplatana. Inne postanowienie redukuje płacę Arcybiskupa Paryzkiego począwszy od przyszłego roku na 50 tysięcy franków.

Monitor zawiera dwa król. postanowienia z d. 12. i 15. Listopada, przez byłego Ministra wojny zawidziane, dotyczące się nowej organizacji król. sztabu i wielkiego sztabu jeneralnego wojska. Pierwsze zmniejsza zaród tytularnych Oficerów król. sztabu tymczasowie na 20 Pułkowników, 20 Podpułkowników, 60 szefów batalionu i 200 Kapitanów, ogółem na 300 Oficerów. Nieobjęci tym zarodem Oficerowie powinni być wedle swoich stopni w pułkach piechoty i jazdy umieszczeni, z prawem wnijscia znowu do sztabu, gdyby w pułkach nie awansowali. Oficerowie sztabowi umieszczeni w wojsku pobierać bę-

dą swój żołd czynnej służby, zaś nieumieszczeni płacę urtopową Oficerów jazdy ich stopnia. — Drugie postanowienie formuje ze wszystkich umieszczonych lub mających być umieszczonymi Jeneratów wielki sztab jeneralny wojska na rok 1831, składający się z 150 Jenerałów-Lejtnantów i 250 Jenerałów Majorów. W zarodzie Jeneratów znajdujących się w czynnej służbie, tylko po opróżnieniu dwóch miejsca będzie jeden awans, tak długo, jak zaród ten będzie miał jeszcze 100 Jeneratów Lejtnantów i 150 Jeneratów Majorów. Marszałkowie Francyi będą na radę wezwani, aby rządowi przed 1. Stycznia 1831 podali listę Jeneratów, którzy według nich zdają się być zdolni do tworzenia czynnego sztabu jeneralnego; wszelako żaden Jenerał mający przeszło lat 65, jeżeli nie był naczelnym wodzem, nie może być na tej liście umieszczony. Oficerowie w wieku lat 65 i przeszło, których rada Marszałków uzna za zdolnych, aby na dal należeli do wojska, tworzyć będą zaród rezerwowego sztabu jeneralnego. Ci Marszałkowie, którzy przez radę Marszałków ani do służby czynnej, ani do rezerwowej za zdolnych nie będą uznani, mają natychmiast otrzymać płacę reformową lub pensyją. Minister wojny upoważniony jest, udzielić Marszałkom potrzebne w tej mierze listy wojska. Płaca Jeneratów mających być użytych i należących do czynnego zarodu wynosić będzie: dla Jeneratów Lejtnantów 12,000, dla Jeneratów Majorów 8,000 fr., a owych do zarodu rezerwowego należących Jeneratów Lejtnantów 8,000, Jeneratów Majorów 6,000 fr. Tytuł »Gubernator dywizyi wojskowej« jest zniesiony. Stopnie honorowe dotąd dawane, ważne są tylko dla Jeneratów i innych Oficerów pensjonowanych. Takowe nie będą na przyszłość pod żadnym pozorem dawane.

Monitor donosi pod d. 20. Listopada, że Król mianował Jenerała Pelet Dyrektorem departamentu wojskowego.

Postanowienie król. stanowi, jak następuje: 1) Kapelani wojskowi w pułkach są zniesieni; 2) Osadom, twierdzom i instytutom wojskowym, gdzie duchowienstwo gminy nie wystarcza, aby dla wojska pełniło służbę bożą, jakoteż brygadzie, gdy się wojsko bierze w dywizyje lub korpusy, będzie dodany jeden kapelan; 3) umieszczeni na teraz kapelani przy korpusach powinni być bezpośrednio Biskupom właściwych dyjecezyj do dalszego onymi rozporządzenia odesłani. Jako wynagrodzenie otrzymają swoją płacę za miesiąc sześć, bez względu na ich czas służby.

Według Gazet paryzkich, raport względem sprawy byłych Ministrów ma być w d. 1. Grudnia sądowi Parów zdany. Postępowanie roz-

pocznie się d. 15. i jak sądzą, trwać ma dni osm. Adwokaci oskarzonych mają mówić w następującym porządku: P. Martignac naprzód za Xięciem Polignac; dalej, P. Henuequin za P. de Peyronnet, P. Sauzet za P. Chantelauze i P. Cremieux za P. Guernon Ranville.

W d. 22. Listopada toczyła się w sądzie Parów sprawa przeciw byłemu Parowi Hrabu Kergorlay jakoteż przeciw redaktorom *Quotidienne* i *Gazette de France*. Hrabia Kergorlay odmówił Prezydentowi Izby Parów przysięgi nowym porządkiem rzeczy ustanowionej. Wyraził to w liście i żądał aby takowy był wciągnięty w protokół Izby; Prezydent tego nie dozwolił. Poczem Hr. Kergorlay kazał takowy umieścić w *Quotidienne* i *Gazette de France*. Z powodu tego, jako zamachu na konstytucyjną władzę Króla, pociągnięty jest Kergorlay i redaktorowie obu dwóch pism przed Izbę Parów, jako do sądu, do którego Hr. Kergorlay należy. Wspomniany list wyraża, że teraźniejszy Król ze wszystkich Francuzów najmniej zdolny był ocalić Francją, ponieważ przywłaszczanie, do którego go namówiono, musiało mu się zbrodniczym okazać. O Xięciu Bordeaux mówi to pismo, że wychowywanym jest w najmocniejszem przekonaniu obowiązków ku Francyi, że dla jej szczęścia żyć będzie i powróci jej takowe. Z powodu tych i podobnych zażeń w rzezonym liście umieszczonych, wniósł król. prokurator Persil na dwuletnie więzienie i 10000 fr. kary pieniężnej przeciw Kergorlay, i na 6000 fr. i jednoroczne więzienie przeciw odpowiedzialnym wydawcom *Quotidienne* i *Gazette de France*. Po wysłuchaniu oskarżenia król. prokuratora i obrony oskarżonych przez ich obrońców, dalsze narady (przy zamkniętych drzwiach) i zawyrokowanie odłożono do następującego posiedzenia.

Nowy Minister wojny, Marszałek Soult, wydał do Jeneratów Lejtnantów, do jeneralnych Inspektorów, dowódców dywizyj i t. d. następujący okólnik:

W Paryżu d. 18. Listopada 1830.

»Jenerale! Przez zaufanie Króla powołany na czoło Ministeryjum wojny, rozpoczynam moje stosunki z wojskiem od tego, iż zawiadomiam WPana o zasadzie mojej administracji. — Wstępując w ślady Ministra, który świetność swojego pięknego wojskowego zawodu powiększył szlachetnym udziałem do naszej chwalebnej rewolucyi, postanowiłem tak jak ón czynił, w swoim rozognionym patryjotyzmie, uszanowaniu ku ustawom, miłości ku publicznym władzom, w uczuciu dla wielkości Francuzów. Tak jak ón widziałem, że karność w pierwszych chwilach wstrząśnienia, które oswobodzenie Francyi zrzą-

dzić musiało, będzie w niektórych korpusach cokolwiek nadwężona. Na teraz zaś i najmniejsza nieregularność w służbie nie znajdzie już usprawiedliwienia; Jenerałowie, szefowie i inni Oficerowie wszystkich stopni byłiby za to do odpowiedzialności pociągnięni i zostaliby karani. Zgromadzeni około chorągwi, która lat dwadzieścia pięć Francją uświetniała, musimy wszyscy uczuwać, że posłuszeństwo ku ustawom jest naszą pierwszą powinnością, uległość i zachowywanie karności przepisem naszego postępowania.

Pod tarczą tych zasad może wojsko polegać na tem, że bezstronna sprawiedliwość bronić będzie jego praw, wypędzi łaskę i zasłudze wszelką zapewni nagrodę. Wojsko, pod którego opieką stoi sława oręża, zachowywać będzie ten zakład honoru, aby piękne imię, połączone ze słowami: »żołnierz francuzki« nie nienaruszenie następcóm w spuściznie zostawić. Rozkaz, który kilka klas młodych francuzkich żołnierzy powołuje pod chorągwie, wymaga Jenerale WPana gorliwości i wszystkich pod nim służących Oficerów. Doniesiesz mi WPan dokładnie o tych rezultatach. — Wielkie poruszenie narodowe zaszło w oczach WPana. Broniąc ustaw i utrzymując francuzką niepodległość, pospieszyła gwardya narodowa ze wszystkich stron na głos ojczyzny. Wojsko z tego samego źródła co i gwardyje narodowe pochodzące, powinno w nich tylko obywateli i braci widzieć. Współdziałanie tych dwóch sił wojennych zabezpiecza spokojność publiczną, jak i zaręcza pokój. — Będzie przygotowaną rewizya ustaw wojskowych i pożytecznych instytucyj. Zapewnić pomyślność żołnierza, uczynić aby dlań ojczyzna i jej ustawy miały wartość, rozszerzyć mu zawód, ułatwić awans, prawne rękojmie jego przyszłości poważać i rozważać, to jest życzenie Króla, który w pierwszych czasach naszych swobód walczył w szeregach wojska. Jako żołnierz tego wojska, poczytam się za szczęśliwego, gdy się przyłożę do uszczęśliwienia jego szlachetnych pomysłóm, atoli Jenerale, abym to wykonał, muszę polegać na WPana gorliwości, jaką mi WPan okażesz, gdy mię wspierać będziesz. Przyjmiej WPan Jenerale i t. d. i t. d.»

Monitor zawiera raport byłego Ministra wojny Marszałka Gérard do Króla z d. 10. Listopada, w którym proponuje, aby w każdym pułku piechoty i jazdy była była pierwsza i druga szkoła, do którejby chodzili wszyscy szeregowi, kaprale i podoficerowie. (Dokładniejsze przepisy będą później ogłoszone.) Dobrowolne wzięcie się do wojska względem czasu służby po-

winno być wolne, gdy ochotnik ukończywszy rok 18ty życia, obowiązuje się przynajmniej na rok i przy wnijsciu do korpusu płaci wartość efektów, które na mocy regulaminu trwają dłużej jak czas na który się zobowiązał. Dobrowolne zaciągnięcie się nie ma uwalniać od ustawy rekrutacyjnej, lecz wysłużony czas może być potrącony. Każdy żołnierz lub podoficer, który przynajmniej rok służył, mogą się podać do examinu, aby do szkoły wojskowej mogli być w stopniu sierżanta przypuszczeni. Przyjści po dwóchletnich naukach w szkole wojskowej mogą być na Podporuczników posunięci, i w tym stopniu wystąpi zostaną do korpusów, gdzie onymy dwie trzecie części tego stopnia będą zastrzeżone. Trzecia zaś część będzie dawana podoficerom, którzy przynajmniej rok chodzili do drugiej szkoły pułku i odznaczyli się zręcznością, postępowaniem i swoją służbą. Szkoła przygotowawcza w la Fleche powinna być zniesiona. Król potwierdził ten wniosek.

W *Mémorial Bordelais* czytamy: Na granicy nie ma już zbiegów. W Pau widzieliśmy przybywające powoli szczątki wojska Viga i Placencyi, które szły od strony Oleron i Laruns. Ci szefowie przybyli za nimi. Z trudnością można ich było od tego odciągnąć, aby swego zamiaru zaniechali. Część koni jazdy przedano także na targowicy S. Marcina. Niektórzy jeźdźcy powrócili swoje konie właścicielom, od których je wzięli na kredyt.

Kolumna blisko 200 zbiegów mając Oficerów na czele, wyszła z Pau do Bourges z muzyką.

Mina opuścił Cambo. Nie wiadomo dokąd się uda, atoli sądzą, iż pojedzie do Bordeaux, a z tąd do Paryża.

Względem podania niektórych dzienników paryzkich o nowem najściu Hiszpanii przez Jenerała Guerra, mówi Monitor z dnia 21. Listopada: Wiadomość ta jest zupełnie bezzasadna. List z Foix z dnia 14. Listopada, którego treść wszelkie zaufanie zastępuje, zawiera: Jenerał Guerra powrócił do depar. Arriege z 400 blisko zbiegami i oczekiwał przemocy rządu, aby się ze swoimi towarzyszymi mógł udać w głąb kraju.

Zjednoczone Niderlandy.

Z Hagi donoszą pod dniem 22. Listopada: J. K. Was. Xiążę Fryderyk wyjechał onegdaj wieczorem do Willemstadt.

Staats-Courant z dnia 14. Listopada donosi: Po naradach Pełnomocników Anglii, Francyi, Niderlandów, Austrii, Pruss i Rosyi w Londynie w dniu 17. z. m. i w skutek przedstawień uczynionych Królowi, Król Jmć osądził za dobre, dać dowódczom swojej sily lądowej i mor-

skiej rozkaz, aby wszystkie kroki nieprzyjacielskie wstrzymali.

W dniu 19. Listopada oznajmił P. Barbanson w kongressie narodowym bruxelskim, że większość sekcij centralnych oświadczyła się za monarchiczną formą rządu, republikańską zaś tylko mała liczba popierała. Z tego powodu wnosi sekcja centralna, aby Belgijum otrzymało monarchiczną formę rządu. Względem wniosku P. Rodenbach dążącego do wyłączenia domu Nassauskiego od rządu w Belgijum, doniósł P. Raikem, że we wszystkich pojedynczych sekcjach jakoteż w sekcji centralnej bardzo różniły się zdania, wszelako większość była za tém, i dla tego sekcja centralna wnosi na przyjęcie tego projektu. Późem przystąpiono na zgromadzeniu do narad względem wniosku dotyczącego się formy rządu, lecz nie przyszło dzisiaj do żadnego rezultatu. Rząd tymczasowy doniósł kongressowi, że mianował komitet do spraw wewnętrznych złożony z PP. van de Weyer, Aerschot, Celles, Destriveaux i Nothomb.

Na posiedzeniu kongressu narodowego w Bruxelli w dniu 22. Listopada ukończono rozpoznanie wniosku uczynionego przez P. Rodenbach, dotyczącego się »przyszłej formy rządu w Belgijum.« Rezultat głosowania był: za monarchiją 174 głosów, za rządem republikańskim 13.

Obadwa deputowani konferencji londyńskiej, PP. Cartwright i Bresson przybyli znowu w dniu 20. Listopada do Bruxelli, gdzie stanął także Jenerał Daine.

Jenerał Halen i jego dwaj Adjutanci zostali w Mons na wolność puszczeni, i natychmiast wyjechali do Bruxelli. Wiadomość ta, mówi Dostrzegacz Hennegauski, wielkie wrażenie sprawiła.

Podług rozkazu dziennego Jenerała Nipols naczelnego wodza wojsk holenderskich, z dnia 21. Listopada, stanęło zawieszenie broni między Holandją a rządem Belgijskim na dni 10. Wojsko stać ma w swoich stanowiskach, które w dniu 21. o północy zajmowało. W tej przerwie czasu obie strony mają wolną komunikację wodą i lądem z owemi częściami kraju, twierdzami i punktami, które osadziły wojska na granicy, oddzielającej Belgijum od zjednoczonych prowincyj Niderlandów na mocy traktatu paryzkiego z dnia 20. Maja 1814. Blokada portów i rzek ustaje i przywrócona jest tymczasowo wolna żegluga.

Z Bruxelli donoszą: Na wniosek komitetu wojennego rozporządzono, aby wszyscy inwalidzi jakiegobądź stopnia, jakoteż wszyscy żonaci podoficerowie i szeregowi, będący tu jako jeńcy wojenni, opatrzeni kartą drożną i odprowadzeni do granicy, udali się do domów swoich. Dalej wszyscy Oficerowie, jeńcy wojenni, w północnej

Brabancyi urodzeni, podoficerowie i szeregowi, powinni być tak jak jeńcy wojenni belgijscy uważani i natychmiast na wolność puszczeni, jeżeli ich uwięzienie nie ma szczególnego jeszcze powodu.

Gubernator cywilny wielkiego Xięstwa Luxemburskiego Willmar wydał pod dniem 16. z. m. odezwę do mieszkańców tegoż Xięstwa, w której przywodzi onym na pamięć, że Xięstwo to acz wedle traktatów oddane Królowi Niderlandzkiemu, wszelako należy do związku niemieckiego, że ponieważ władztwo wielkiego Xięstwa jest zapoznane i zaczepione, przeto Król i W. Xiążę stosownie do Art. 63. aktu kongresu wiedeńskiego wezwał pomocy związku niemieckiego, dla przywrócenia prawnego porządku w tém Państwie związku. W końcu wzywa ich do połączenia się ku utrzymaniu publicznego porządku, dla oszczędzenia nieprzyjemności, jaką sprowadzić musi użycie siły zbrojnej i t. d.

Danija.

W dniu 16. Listopada wyszła w Kopenhadze następująca w duńskim i niemieckim języku ułożona odezwa: My Fryderyk VI. z łaski bożej Król Danii, Wendejski i Gotejski Xiążę Szlezwigijski, Holsztyński, Stermarski, Dithmarski i Lunneburgski, jakoteż Oldenburgski i t. d. udzielamy naszym wiernym poddanym wielkich Xięstw Szlezwigijskiego i Holsztyńskiego naszą łaskę i oznajmujemy: Doszło wiadomości naszej, że niektóre osoby postanowiły w naszych Xięstwach rozsiewać fałszywe wieści i doświadczać, aby spokojnych mieszkańców do wspólnych pobudzić kroków, które mogłyby być szkodliwymi dla publicznego porządku i spokojności. Przeciw każdemu karygodnemu usiłowaniu przedsięwzięmy surowe środki, jakich wymagają okoliczności, i dla tego ostrzegamy naszych kochanych poddanych z ojcowską troskliwością, aby owym wieściom nie dawali wiary. Pomyślność kraju i każdego pojedynczego już oddawna były najwyższym celem naszych życzeń i usiłowań i takimi zawsze zostaną. Uznanie naszej nieustannej troskliwości przez wyraz miłości i zaufanie naszego ludu jest dla naszego serca najdroższą nagrodą. Z tego powodu spodziewamy się także po naszych wiernych poddanych, że w swoim zaufaniu będą na nas polegać i przekonają się, że my każdy środek do dobra powszechnego zmierzający w właściwym czasie przedsięwzięmy. Zapewniamy was wszystkich o naszej królewskiej życzliwości i łasce. Dan w naszym król. rezydencyjonalnym mieście Kopenhadze dnia 16.

Listopada 1850. Fryderyk R. (L. S.) Miltheroth Hemmerich Juan Langheim.

Niemcy.

W Hanau wybuchły w d. 20. Listopada rozruchy z powodu drogości chleba, atoli przez czynność i wytrwałność wojska i korpusu zbrojnego obywateli, zostały szczęśliwie ułmione i około dziesiątej godziny była spokojność przywrócona.

Rossyja.

Przez decyzją rady Państwa, potwierdzoną w dniu 6. Sierpnia 1828. przez Cesarza, otwórzono zostały na lat dziesięć porty Kamczatki dla handlu zewnętrznego; w dniu 25. Maja przybył do portu Apostołów Piotra i Pawła pierwszy okręt cudzoziemski ładowny towarami; było Sułtan, okręt amerykański, płynący z Bostonu z mąką, winem i napojami mocnymi, octem, smołą, farbami, solą, tytuniem, materjami bawełnianymi amerykańskimi, materjami jedwabnymi chińskimi, naczyniami stołowymi i innymi różnemi artykułami. Okręt ten miał odpłynąć z tamtąd w końcu Czerwca.

Cholera morbus.

Stan zdrowia Moskwy: — W dniu 4. Listopada choroba ta dotknęła 90 osób; wyzdrowiało 112, umarło 43; w dniu 5. rano było chorych 965, w ciągu dnia przybyło 82 nowych chorych; 91 wyzdrowiało, a 33 umarło; pozostało w dniu 6. rano 921 chorych. W dniu 6. zostało dotkniętych tą chorobą 80 osób; wyzdrowiało 88, umarło 40. W dniu 7. rano pozostało 873 chorych, z których 375 obiecywało przyjść do zdrowia; w dniu 7. przybyło 77 chorych, wyzdrowiało 70, umarło 30; pozostawało do dnia 8go rano chorych 850, z których 377 obiecywało przyjść do zdrowia. W ciągu dnia 8. dotknęła ta choroba znowu 77 osób, wyzdrowiało 67, a umarło 37. W dniu 9. rano liczono chorych 823, z których 336 obiecywało przyjść do zdrowia. Od początku tej epidemii było ogółem chorych 5390, z których umarło 2849, a wyzdrowiało 1718.

— Z Odcsy d. 15. (27.) Listopada. —

Do dnia 12. t. m. poznano symptomata cholery na 4 nowych chorych, oprócz 8 dawniejszych; 4 umarło, a 1 ozdrowiał.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: *Antykwarjusz*, Komedyja we 3 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 50. Rozmaitości.)